

«Про реалізацію Концепції Нової української школи в освітньому просторі району»

З метою реалізації Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, Концепції Нової української школи, розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», на виконання розпорядження голови обласної державної адміністрації від 28 грудня 2017 року № 902-од «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження в області Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», розпорядження голови районної державної адміністрації від 15 січня 2018 року № 7-од «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження в районі Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2019-2020 н.р. у 30 закладах загальної середньої освіти Заліщицького району триває впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти.

Відповідно до вищезгаданого Плану заходів та наказу Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 №34 «Про деякі організаційні питання підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи» відбулося 4 етапи підвищення кваліфікації учителів початкових класів, які навчають і навчатимуть учнів початкової школи у 2018-2022 рр.

Новий Державний стандарт початкової освіти зобов'язує учителів працювати за новими педагогічними підходами до здобувачів освіти. Тому найбільшим викликом реформи освіти є перепідготовка учителів, адже будь-які вкладені ресурси в освітнє середовище, новий зміст – усі нововведення не будуть працювати належним чином, якщо педагоги не донесуть їх до кожної дитини. Тому навчання новим методикам викладання, розуміння і підтримка вчителями ідей Нової української школи є найголовнішим завданням на цьому етапі.

У нашому районі у 2019-2020 н.р. у 1-их навчається 362 учні (27 класів), у 2-их класах навчається 365 учнів (28 класів). Їх навчають 87 учителів закладів загальної середньої освіти. Всі вони підвищили кваліфікацію шляхом проходження дистанційного курсу на платформі EdEra, який знайомить з новим Державним стандартом початкової освіти та методиками компетентнісного навчання. Також вчителі району пройшли навчання за очною формою,

організованою Тернопільським ОКІППО на базі загальноосвітньої школи І-ІІІ №2 м.Заліщики (перший етап) та на базі спеціалізованої школи імені Осипа Маковея м.Заліщики (ІІ етап).

Настановчі очні сесії для учителів, які навчають першокласників відбулися у 2018 році : 2-3 березня, друга очна сесія – 28-30 березня, підсумкова очна сесія відбулася 4-8 березня. Очні сесії організовувалися шляхом проведення тренінгових занять, інтерактивних лекцій, практичних занять (майстер-класів), дискусій, конференцій з обміну досвідом, самостійної роботи учителів. Навчання здійснювали: Коненко Л.Б. – регіональний координатор, методист Тернопільського ОКІППО; регіональні тренери Гурська Т.Р. - методист початкової освіти Заліщицького РНМК та вчитель-методист спеціалізованої школи ім.Осипа Маковея м.Заліщики Кожушко С.М. Крім спеціально підготованих тренерів Нової української школи у роботі очних сесій брали участь директор комунальної установи «Заліщицький районний науково-методичний кабінет» Підгребя Н.М., методист Заліщицького РНМК Мирончук О.Я., директор ЗОШ І-ІІІ ст. №2 м.Заліщики Павловська І.М., учитель спеціалізованої школи ім. Осипа Маковея м.Заліщики Золота М.М., учитель початкових класів ЗОШ І ст. с. Вигода Присяжнюк М. практичні психологи ЗОШ І-ІІІ ст. №2 м.Заліщики Максимішин І.І. та ЗОШ І-ІІ ст. с.Новосілка Бей О.І.

Слухачі курсів підвищення кваліфікації не тільки вчилися, а й випробували всі нові методичні прийоми на тренінгових заняттях. Учителі, ставши учнями, працювали в групах і парах, складали сенкани, презентували свої вироби і роботу для інших, виготовляли лепбуки і проекти із кубиків LEGO, брали участь у «Ранкових зустрічах», грали рухливі та дидактичні ігри, а також познайомилися з іграми на створення класної спільноти.

ІІ етап підвищення кваліфікації учителів відбувся протягом жовтня – листопада 2018 року: І очна сесія - 19-20 жовтня; ІІ очна сесія – 29-31 жовтня; ІІІ очна сесія- 16-18, 23-24 листопада. Навчання здійснювали регіональні тренери Гурська Т.Р. - методист початкової освіти Заліщицького РНМК та вчитель-методист спеціалізованої школи ім.Осипа Маковея м.Заліщики Кожушко С.М. Крім спеціально підготованих тренерів Нової української школи у роботі очних сесій брали участь директор КУ «Заліщицький РНМК» Підгребя Н.М., директор Заліщицького інклюзивно-ресурсного центру Дутка О.П. та його працівники, учитель спеціалізованої школи ім. Осипа Маковея м.Заліщики Золота М.М.(тренер theLegoFoundation).

Досвідом роботи у перших класах ділилася учитель спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів з поглибленим вивченням інформаційних технологій та технологічних дисциплін імені Осипа Маковея м.Заліщики Кожушко С.М., Куца В.М. та Стасюк М.Я. Слухачі очних сесій мали змогу побувати на відкритих уроках цих учителів та відвідати нову форму роботи з учнями перших класів «Ранкова зустріч».

Впродовж 2018-2020 років методичною службою нашого району здійснювався методичний супровід педагогів з питань впровадження інтегрованого навчання першокласників та реалізація компетентнісного підходу до навчання на засіданнях методичних об'єднань, творчих груп, семінарах розглянуто питання «Реалізація інтегрованого підходу в початковій школі в контексті реалізації ідей Нової української школи», «Організація освітнього середовища в умовах нового Державного стандарту початкової освіти», «Навчально-методичне забезпечення школи І ступеня в умовах реалізації Нового державного стандарту початкової загальної освіти» та інші. Теоретичні знання учителів Нової української школи постійно поєднувались на цих заходах з практикою: відвідування уроків, ранкових зустрічей, виховних заходів.

Зокрема, методичною службою району організовано і проведено такі методичні заходи по впровадженню Державного стандарту початкової загальної освіти:

- Районний семінар для вчителів початкових класів «Використання інноваційних технологій-ефективний шлях виявлення та розвитку творчих здібностей учнів початкових класів» (ЗОШ І ступеня с.Виноградне).
- Методичний міст між закладами дошкільної освіти, початковою школою та психологічною службою «Створення сприятливих психолого-педагогічних умов адаптації дошкільників до шкільного навчання» (ЗДО «Школа Монтессорі», ЗДО«Калинонька», СШ ім. Осипа Маковея, ЗОШ І-ІІІ ст. №2 м.Заліщики).
- Засідання школи молодого та малодосвідченого учителя «Упровадження нового змісту початкової освіти. Особливості викладання предметів у початкових класах відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти» (Устечківська ЗОШ І-ІІ ступенів, ЗОШ І-ІІ ст. с.Городок)
- Засідання творчої групи учителів перших класів «Формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти», «Використання

інноваційних педагогічних технологій на уроках в початкових класах», «Особливості проведення інтегрованих уроків в початковій школі». (СШ ім. О.Маковея, ЗОШ №2 м.Заліщики)

- Тренінг для учителів початкової школи, які отримали програмне забезпечення «Smart –кейс вчителя» від мультимедійного видавництва «Розумники» (м.Чортків)
- Виїзні консультації для учителів перших класів щодо адаптаційного періоду та організації освітнього процесу, з метою підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогів (ЗОШ с.с. Торське, Дзвиняч, Бедриківці, Синьків).

Педагоги вищезгаданих шкіл проводили відкриті уроки для учителів району, використовуючи нові методи та прийоми роботи, застосовуючи знання здобуті під час проходження дистанційного курсу на сайті EdEra та під час очних сесій: Кожушко С.М., Лилик В.М., Стасюк М.Я., Чимбур У.Р., Посіда Г.П., Грабар М.А., Гуменюк Л.Я., Гичун Л.П., Бабій О.В., Марущак У.А., Клос М.В.

Перейдемо до питання створення нового освітнього середовища, вимоги до якого записані в наказі МОН №283 від 23.03.2018 року «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи».

Особливістю Нової української школи є, поміж іншого, організація такого освітнього середовища, що сприяє вільному розвитку творчої особистості дитини. З цією метою в школах району змінилося просторово-предметне оточення та засоби навчання. Зросла частка проектної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Відповідно використовуються новітні, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Планування і дизайн освітнього простору школи спрямовуються на розвиток дитини та мотивації її до навчання. Освітній простір Нової української школи не обмежується питаннями ергономіки. Організація освітнього простору навчального кабінету потребує широкого використання нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання, оновлення навчального обладнання, що здійснюється через осередки (навчально-пізнавальної діяльності з відповідними меблями; змінні тематичні осередки, в яких розміщуються дошки/фліп-чарти/стенди; осередок для гри, оснащений настільними іграми, інвентарем для рухливих ігор; осередок художньо-творчої діяльності з полицками для зберігання приладдя та стендом для змінної виставки дитячих робіт; куточок живої природи; осередок відпочинку з килимом для сидіння та гри, стільцями, кріслами-пуфами, подушками з м'яким

покриттям; дитяча класна бібліотечка; осередок вчителя, оснащений столом, стільцем, комп'ютером, полицями/ящиками, шафами для зберігання дидактичного матеріалу) Враховуючи такі особливості освітнього середовища Нової української школи, в школах району використовується обладнання загального призначення (шкільні меблі), що виготовлене відповідно до чинних в Україні стандартів та відповідає всім вимогам.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 року №237 «Деякі питання видання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 08 червня 2018 року №1030 «Про внесення змін до обласного бюджету на 2018 рік» здійснено розподіл коштів державної субвенції між місцевими бюджетами в сумі 1583, 292 тис. гривень, у тому числі для закупівлі дидактичних матеріалів (677,498 тис. гривень), сучасних меблів (558,912 тис. гривень), комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту для початкових класів (346,882 тис. гривень). Рішенням сесії місцевих рад виділено 180, 830 тис. гривень для співфінансування придбання вищезгаданого обладнання та матеріалів.

- для придбання персонального комп'ютера/ноутбука та техніки для друкування, копіювання, сканування та ламінування з витратними матеріалами для початкової школи (видатки розвитку) виділено 344,524 тис. гривень освітньої субвенції та 34,921 тис. гривень районного бюджету, проведено згідно Закону України «Про публічні закупівлі» торги та закуплено 46 комплектів засобів навчання для початкової школи;

- для закупівлі сучасних меблів (430 парт) виділено 802,450 тис. гривень;

- для закупівлі дидактичних матеріалів (777 одиниць) виділено 759 тис. гривень, з них – 677, 498 тис. гривень освітньої субвенції, 75 267 тис. гривень кошти місцевого бюджету.

В 37 закладів загальної середньої освіти району для майбутніх першокласників доставлено 460 ігрових наборів SixBricks („Шість цеглинок”). В жовтні 2018 року 35 перших класів отримали ігрові набори ЛЕГО PlayBox.

У районі підготовлено 2 регіональних тренери для підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які навчають і навчатимуть учнів перших класів. Відповідно до регіональних графіків пройшли перепідготовку 97 учителів початкових класів та 42 вчителів іноземних мов. На їх підготовку виділено 26 тис. гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 88 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році» рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 28 березня 2018 року № 967 „Про внесення змін до обласного бюджету на 2018 рік ” здійснено розподіл коштів вказаної субвенції між місцевими бюджетами. В нашому районі виділено кошти для підтримки осіб з особливими освітніми потребами, зокрема на створення інклюзивних класів - 81,0 тис. гривень, на оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсного центру – 160,928 тис. гривень. Органами виконавчої влади та місцевого самоврядування реалізуються практичні заходи щодо забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до будівель і приміщень закладів освіти на рівні з іншими особами.

Відповідно до плану розбудови Нової української школи («НУШ»), яка ґрунтується на засадах педагогіки партнерства, докорінні зміни розпочалися з початкової освіти. Нова школа отримала автономію. Зокрема, це стосується організації процесу навчання. Керівники закладів загальної середньої освіти відтепер можуть самостійно формувати освітні програми, складати навчальні плани, обирати підручники, методики. Типові освітні програми для 1-2 класів, затверджені Наказом МОН України від 21.03.2018 №268, можуть використовуватися як орієнтир для педагогів: висвітлюючи основні змістові лінії, вони залишають учителеві широкий простір для професійної творчості, ситуативного моделювання.

Кожна з програм – узгоджений комплекс видів освітньої діяльності, що ґрунтуються на компетентнісному підході. Пропоновані програми забезпечують формування в наймолодших школярів ключових, предметних і міжпредметних компетентностей, які позначаються через уміння вчитися, критично мислити, здатність логічно міркувати, готовність розв’язувати проблеми із застосуванням досвіду навчальної діяльності, уміння працювати в команді, передбачають оволодіння прийомами пошукової діяльності, розвиток дослідницьких умінь школярів. У нашому районі заклади загальної середньої освіти обрали Типову освітню програму для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я.Савченко.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти з цього навчального року для першокласників здійснюється на суб’єкт-суб’єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність

набула для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Підсумовуючи, можна сказати, що реформа освіти в нашому районі діє, але це тільки початок, бо попереду ще багато завдань, які потрібно розв'язати спільними зусиллями із обласною та районною владою, дирекціями шкіл, методичною службою та батьками здобувачів освіти.